

Rozdávání „trafik“

V souvislosti se zadržením bývalých poslanců (Petr Tluchoř a spol) mě zarazil komentář premiéra Nečase: kritizoval postup policie a říkal, že přidělování lukrativních míst tzv. „trafik“ (například ve správních radách polostátních podniků) jako protislužba za podporu vlády při hlasování o nedůvěře není nic špatného, že je to běžná součást politické praxe. Podobné „obchodování“¹ se prý děje i ve vyspělých demokratických zemích.

Se slovy premiéra souhlasil (kupodivu!) i mladý politolog z Karlovy univerzity. Když se jej redaktorka ptala, kde jsou meze etického jednání a kdy jde o korupci, politolog odpověděl, že korupce by to byla, kdyby poslanec dostal za svou podporu při hlasování odměnu ze státních prostředků².

Udílení „trafik“ je přitom mnohem záluďnější než přímé podplácení. Poslanec se dostane na místo, kde pobírá plat, ale neodvádí adekvátní práci, neboť dané problematice dostatečně nerozumí³. V lepším případě nedělá nic, v horším případě dělá nekvalifikovaná rozhodnutí a může přivést firmu k úpadku. Podobný případ se stal kdysi za vlády ČSSD, kdy byl ředitelem ČSA jmenován exministr obrany Tvrdík. Aerolinky, které si v té době vedly docela úspěšně, se po jeho nástupu dostaly do ztráty a již se nevzpamatovaly. Nyní byly (ze 42%) prodány jihokorejské společnosti *Korea Aerolines*.

Nedávno mi přišel internetovou poštou článek Dr. Pafka, který se hlásí k oněm 80 procentům našich občanů, kteří nevěří naší politické reprezentaci⁴. Dr. Pafko říká, že naše země potřebuje hlavně *etiku či morálku*, nikoli hospodářský růst. S tím nezbyvá než souhlasit - bez morálky nefunguje právo ani demokracie. Místo „hospodářského růstu“, který vede dlouhodobě do pekel, bychom měli usilovat dle mého názoru, o harmonický, udržitelný rozvoj (*sustainable life*).

Hlavní dvě opatření, které navrhuje prezident Zeman, a která by mohla situaci zlepšit, jsou majetková přiznání a reforma volebního systému. Majetková přiznání by mohla omezit vliv zbohatlíků, kteří sponzorují politické strany a manipulují veřejným míněním. Ve svém projevu před senátory prezident uvedl, že volby do poslanecké sněmovny jsou (do značné míry) *podvodem na voličích*. Ti dostanou při volbách do ruky soubor kandidátek se jmény celkem asi tisíce kandidátů, které zpravidla neznají.⁵ Volební programy bývají přitom vytvářeny na tzv. marketinkovém principu: sekretariát strany si nechá udělat průzkum, co chtějí voliči slyšet, a dá to do programu. Minulé komunální volby vyhrála ČSSD asi proto, že slibovala zrušení poplatků u lékaře; tím oslovila sociálně slabé občany.

Má-li se situace pohnout kupředu a poslanecká sněmovna (a tím i vláda) mají získat důvěru, je třeba především *reformovat volby* do poslanecké sněmovny. Řešit vládní krizi předčasnými volbami bez takovéto reformy by byl jen krok z bláta do louže. Pokud se situace nebude řešit, budou u nás sílit různé extremistické politické směry.

V Davli-Sloupu, 16.6.2013

Jan Matys

¹ Případ „rebelujících“ poslanců, kteří prodali svůj mandát za lukrativní posty připomíná trochu děj Smetanovy *Prodané nevěsty*; Jeník ji však prodal jen naoko.

² Podplácení poslanců soukromými subjekty zřejmě nevedí. Co kdyby si náš parlament podplatil arabský šejk a poslanci odhlasovali naše připojení k Saudské Arábii?

³ Kdyby byl expertem na danou problematiku a měl k této práci předpoklady, mohl by místo získat regulérním způsobem, na základě pohovoru či konkursu.

⁴ V prestiži jednotlivých povolání je povolání „*poslanec*“ až někde u dna

⁵ Prezident navrhuje mj. zmenšit volební okresy.